הלכתא למשיחא בדף היומי
מסכת ערכין

תוכן עניינים

א. רגלה של זו עולה ... תמכר לצורכי עולות ודמיה חולין חוץ מדמי אותו אבר שבה ... אבל דבר שהנשמה תלויה בו קדשה כולה.....2

ב. אבל דבר שהנשמה תלויה בו קדשה כולה (אלא) לא קשיא הא בקדושת הגוף הא בקדושת דמים.....2

ג. מקדיש זכר לדמיו קדוש קדושת הגוף.....3

ד. כי איבעי לן בתם הכא בבעל מום דומיא דחמור.....3

ה. דמי ראשי לגבי מזבח מהו נידון בכבודו או אינו נידון בכבודו לא אשכחן בדמים דאינו נידון בכבודו או דלמא לא אשכחן לגבי מזבח דנידון בכבודו תיקו 4

ו. ערכי עלי לגבי מזבח מהו נידון בהשג יד או אין נידון בהשג יד ... הקדיש שדה אחוזה לגבי מזבח ... או דלמא לא אשכחן לגבי מזבח דמיפריק אלא בשויו תיקו 5

ז. פחות מבן חדש נידר אבל לא נערך ... המעריך פחות מבן חדש ... וחכמים אומרים לא אמר כלום 5

ח. האומר ערך כלי עלי.....6

ט. עובד כוכבים ... נערך אבל לא מעריך 6

י. וזה וזה מודים שנודרין ונידרין ... מאי עביד ליה ... הלכתיה דרבי מאיר מסתברא דכתיב לא לכם ולנו לבנות (את) בית אלהינו ... וערכו נגנו.....6

יא. חמש חטאות המתות ומעות ההולכות לים המלח לא נהנין ולא מועלין.....7

יב. קדשי עובדי כוכבים במה דברים אמורים בקדשי מזבח אבל בקדשי בדק הבית מועלין בהן 9

יג. משום רפיון ידים הוא דכתיב ויהי עם הארץ מרפין ידי עם יהודה ומבהלים אותם לבנות 9

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכתא למשיחא בדף היומי
מסכת ערכין

דף ה.

א. רגלה של זו עולה ... תמכר לצורכי עולות ודמיה חולין חוץ מדמי אותו אבר שבה ... אבל דבר שהנשמה תלויה בו קדשה כולה

כבר התבאר במסכת קידושין דף ז. וחולין דף סט: שהאומר ידה של זו עולה[1], או רגלה של זו עולה, תמכר לחייבי עולות, ודמיה חולין חוץ מדמי אותו אבר, והוא שיהיה זה המחוייב עולה שקנה אותה, נדר עולה בדמים קצובים[2].

האומר לבה או ראשה של זו עולה, הואיל ודבר שהנשמה תלויה בו הוא כולה עולה.

ב. אבל דבר שהנשמה תלויה בו קדשה כולה (אלא) לא קשיא הא בקדושת הגוף הא בקדושת דמים

כבר התבאר לעיל דף ד: שאם אמר ראש[3] עבד זה או לב חמור זה הקדש למזבח או שאמר ראשי הקדש למזבח אינו חייב אלא בדמי ראשו, במה דברים אמורים בקדשי מזבח.

---

[1] רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק טו הלכה ב

[2] בגמ' תמורה יא: פריך דאיך ימכרנה לצרכי מי שנתחייב עולה והא זה הקונה שנדר עולה מביא בהמה מחוסרת אבר, כלומר שהוא התחייב להביא בהמת חולין שלימה ולהקריבה ועכשיו מביא מהחולין מחוסרת אבר שהרי האבר כבר קדוש לעולה מתרץ כגון שאמר הרי עלי עולה בחייה, כלומר שתוכל לחיות ולכן כיון דאבר זה אין חייה תלויים בו הרי קיים נדרו ויש גירסא ירושלמית דפריך והא מייתי בהמה דלאו כולה דידיה, ומתרץ כגון דאמר כזוזא מן הדא בהמה לעולה, כלומר שלא הקדיש אלא כשוה זוז וזה יש לו מן החולין, וזהו גירסתו של הרמב"ם שכתב: שיהיה זה המחוייב בדמים קצובים. ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן צג סעיף יב

[3] רמב"ם שם פרק ה הלכה יז יח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכתא למשיחא בדף היומי
מסכת ערכין

אבל בקדשי בדק הבית האומר דמי ראש חמור זה או כבדו הקדש או דמי ראש עבד זה או כבדו הקדש הואיל והוא דבר שהנשמה תלויה בו הרי זה חייב בדמי כולו, שכל הקדש בדק הבית קדושת דמים הוא[4].

ג. מקדיש זכר לדמיו קדוש קדושת הגוף

כבר התבאר במסכת שבועות דף יא. ובכורות דף יד: שהמקדיש[5] בהמה תמימה לדמיה הרי זו נתקדש גופה, כיצד האומר דמי בהמה זו הקדש למזבח היא עצמה תקרב.

לפיכך האומר[6] דמי בהמה זו עולה או הרי זו לעולה, אם היתה ראויה ליקרב עולה נתקדשה קדושת הגוף והיא עצמה תקרב עולה, ואם אינה ראויה תמכר ויביא בדמיה עולה.

הקדיש בהמה[7] ועוף למזבח קדושת דמים כגון שאמר דמי בהמה זו לנסכים ודמי בן יונה זה לשלמים הרי הן כקדשי בדק הבית ומועלין בחלבן ובביציהן.

ד. כי איבעי לן בתם הכא בבעל מום דומיא דחמור

הקדיש אחד[8] מאיבריה לדמיו ואמר דמי רגלה של פרה זו הקדש למזבח הרי זו ספק[9] אם פשטה קדושה בכולה או לא פשטה, ולפיכך תקרב ולא תפדה.

---

[4] וכיון דהקדש דמים הוא כיון שהקדיש דבר שהנשמה תלויה בו הוי כאילו הקדיש כלו שהרי כל דמיו תלויים באבר זה. רדב"ז שם וכן אינו כמכירה ואין אומרים שהוא שותף עם הקדש שהיא אי אפשא בלא אבר זה ולא יקדש ולהכי פשטה בכלה.

[5] רמב"ם הלכות ערכין וחרמין פרק ה הלכה יד

[6] רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק טו הלכה ה

[7] רמב"ם הלכות מעילה פרק ג הלכה יג

[8] רמב"ם הלכות ערכין וחרמין פרק ה הלכה יד – טז

[9] הוא דבר תימא, דבתמורה בעי רבא בעיא זו הקדיש אבר לדמיו מהו שתיחות ליה קדושת הגוף וכו' אבל למאן דמיבעי ליה לר' יוסי ור"ש שאומרים האומר רגלה של זו עולה פשטה קדושה בכולה ומיבעיא ליה אם גם בקדושת דמים כן, אבל לר"מ ור"י דסברי באומר רגלה של זו עולה אינה כולה עולה אלא תמכר לצרכי עולות ודמיה חולין חוץ מדמי אבר שבה וכן פסק הרמב"ם בפט"ו ממעה"ק פשיטא דלא שייך בעיא זו שהרי אפילו בקדושת הגוף לא פשטה בכולה אם לא הקדיש אבר שהנשמה תלויה בו, וכ"ש קדושת דמים באבר אחד, וכן פירש"י שם. והכ"מ כתב דהרמב"ם ס"ל דבזה קדושת דמים עדיפא ע"ש, ורחוק לקבל דוחק כזה,

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

וכיצד עושין מוכרין אותה כולה למי שיקריב אותה, ודמיה חולין חוץ מדמי אותו אבר, ואם היה אבר שהנשמה תלויה בו פשטה קדושה בכולה.

היתה בהמה בעלת מום שאינה ראויה ליקרב והקדיש אבר מאבריה לדמיו בין שהנשמה תלויה בו בין שהנשמה אין תלויה בו לא נתקדש אלא דמי אותו אבר בלבד, כיצד כגון שאמר דמי רגל פרה זו או דמי לבה הקדש למזבח הוא והקדש שותפין בה.

ה. דמי ראשי לגבי מזבח מהו נידון בכבודו או אינו נידון בכבודו לא אשכחן בדמים דאינו נידון בכבודו או דלמא לא אשכחן לגבי מזבח דנידון בכבודו תיקו

כבר התבאר לעיל דף ד: שאם אמר ראש[10] עבד זה או לב חמור זה הקדש למזבח או שאמר ראשי הקדש למזבח אינו חייב אלא בדמי ראשו ורואין כמה ישוה אותו אבר אילו היה נמכר ויביא בדמיו קרבן, וי"א[11] שהוא והקדש שותפין מחצה למחצה, ושמין את דמיו ונותן מחצה למזבח או אם יעשה מלאכה חצי שכרו למזבח.

ועוד האריכו המפרשים בדחוקים רבים [עלח"מ]. ולענ"ד נראה דאין כוונת הרמב"ם כדבריהם כלל והרמב"ם מפרש דבעיא דרבא הוי בין לר' יוסי ור"ש ובין לר"מ ור"י אלא האי כדיניה והאי כדיניה, דלר' יוסי ור"ש מיבעיא ליה אם פשטה קדושה בכולה ממש, ולר"מ ור"י קמיבעיא ליה אדינייהו והיינו מי אמרינן דכשם כשאמר רגלה של זו עולה תימכר לצרכי עולות וכו' כמו כן באומר דרגלה קדוש לדמיה ג"כ הדין כן או דבכה"ג א"צ כלל למוכרה לצרכי עולות אלא שמין דמי האבר ונותנה לקדושת מזבח, וזה שכתב ה"ז ספק אם פשטה קדושה בכולה היינו לעניין למוכרה לצרכי עולות. וזהו שמסיים ולפיכך תקרב ולא תפדה כיצד מוכרין למי שיקריבנה ודמיה חולין חוץ מדמי האבר, וזהו ממש כדינו של ר"מ ור"י באומר רגלה של זו עולה. ותמיהני על המפרשים שהטו כוונתו מפני הלשון פשטה קדושה וכו', דזהו לשון הרגיל אבל כל חד כדיניה וכמבואר מסוף דבריו כמ"ש. ערוך השלחן העתיד הלכות ערכין וחרמין סימן לט סעיף יא – יב

[10] רמב"ם הלכות ערכין וחרמין פרק ה הלכה יז

[11] השגות הראב"ד שהקשה על דברי רבינו כאשר עיינתי בדבריו לא מצאתי בהם טעם וכי מה ישוה אדם כאשר יוסר ראשו ואפי' לכלבים אינו ראוי שהרי איסור הנאה הוא ואם תאמר לפי מעלתו זה כנגד כל גופו והרי זה נדון בכבודו למזבח וא"כ שותף שלו היאך הוא והוא סבור שמה שאמר ראש עבד זה הקדש הוא והקדש שותפין בו שיתן דמי ראשו להקדש.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכתא למשיחא בדף היומי
מסכת ערכין

ו. ערכי עלי לגבי מזבח מהו נידון בהשג יד או אין נידון בהשג יד ... הקדיש שדה אחוזה לגבי מזבח ... או דלמא לא אשכחן לגבי מזבח דמיפריק אלא בשויו תיקו

האומר ערכי[12] עלי למזבח מביא בערכו קרבן.

ואם אין ידו משגת לערך שלם הרי זה דבר ספק אם נידון בהשג יד הואיל והוציאו בלשון ערך, או אינו נידון בהשג יד הואיל ולמזבח נדר.

וכך המקדיש שדה אחוזתו למזבח הרי זה נפדית והדמים יביאו בהן עולות למזבח, ויש בדבר ספק אם פודין אותה בערך הקצוב בה, או פודין אותה בשויין הואיל ולמזבח הקדיש ודנין בכל אלו וכיוצא בהן להחמיר[13].

ז. פחות מבן חדש נידר אבל לא נערך ... המעריך פחות מבן חדש ... וחכמים אומרים לא אמר כלום

כבר התבאר במסכת סנהדרין דף פח. שאם[14] היה הנערך בן שלשים יום או פחות, אין לו ערך. והאומר עליו ערך זה עלי הרי זה כאומר ערך כלי זה עלי ואינו חייב כלום[15],

---

[12] רמב"ם שם הלכה יט

[13] משמע שבערך לא ידון בהישג יד ובשדה אחוזה יפדה במה שמרויח הקדש יותר ועיין רדב"ז שהקשה שכל כיוצא בזה הוה ליה למימר המוצא מחבירו עליו הראיה שבבעיא הראשונה נדון בהשג יד ואם העשיר קודם שידונו אותו בהשג יד ותפס הגזבר נותן ערך שלם. וכן בבעיא אם טוב לנודר לשום אותה בערך הקצוב או בשוויה ידו על העליונה ואם תפס הגזבר ידו על העליונה ולא נתבאר יפה בדברי רבינו, ותי' שגבי כהנים הדיוט הוו והמוציא מחבירו אבל הכא יד ההקדש על העליונה ותמיד לחומרא.

[14] רמב"ם הלכות ערכין וחרמין פרק א הלכה ב – ג

[15] טעמייהו דרבנן דאדם מוציא דבריו לבטלה דאע"ג דיודע דאין ערך לכלי ולא לפחות מבן חדש מוציא דבריו לבטלה ואינו חייב כלום. רדב"ז שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הדמים אינן כערכין[16], כיצד האומר דמי עלי או דמי זה עלי או דמי פלוני עלי אפילו היה אותו פלוני קטן בן יומו או טומטום ואנדרוגינוס או עכו"ם נותן מה שהוא שוה דינר או אלף כאילו הוא עבד הנמכר בשוק.

ח. האומר ערך כלי עלי

להלכה קיי"ל שהאומר[17] ערך כלי זה עלי, אינו חייב כלום[18]. כמו שהתבאר במסכת סנהדרין דף טו.

דף ה:

ט. עובד כוכבים ... נערך אבל לא מעריך

כבר התבאר במסכת נזיר דף סא: שהעכו"ם נערך[19] אבל אינו מעריך כיצד עכו"ם שאמר ערכי עלי או ערך ישראל זה עלי לא אמר כלום, וישראל שאמר ערך עכו"ם זה עלי או ערך פלוני העכו"ם עלי נותן לפי שני העכו"ם הנערך, וי"א[20] שהעכו"ם מעריך אבל לא נערך.

י. וזה וזה מודים שנודרין ונידרין ... מאי עביד ליה ... הלכתיה דרבי מאיר מסתברא דכתיב לא לכם ולנו לבנות (את) בית אלהינו ... וערכו נגנז

---

[16] רמב"ם שם הלכה

[17] רמב"ם הלכות ערכין וחרמין פרק א הלכה ג

[18] לרבנן והכי הלכתא וטעמייהו דרבנן דאדם מוציא דבריו לבטלה דאע"ג דיודע דאין ערך לכלי ולא לפחות מבן חדש מוציא דבריו לבטלה ואינו חייב כלום כמאן אזלא הא דאמר רב גידל אמר רב האומר ערך כלי עלי נותן דמים כר"מ וידוע דהלכה כחכמים. רדב"ז כס"מ שם.

[19] רמב"ם הלכות ערכין וחרמין פרק א הלכה ו ופסק כרבא ערכין ה: דס"ל דהלכתא דר"מ מסתברא טעמיה

[20] שדעה ראשונה דעת ר"מ ודעה זו דעת ר' יהודה ופסק בראב"ד בההשגות כר' יהודה לפי הכלל דר"מ ור"י הלכה כר"י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

עכו"ם שאמר[21] דמי עלי או דמי פלוני עלי נותן כפי נדרו ואינו נופל ללשכה, שאין מקבלין מן העכו"ם נדבה או נדר לחזק את בדק הבית או בדק ירושלים[22], שנאמר (עזרא ד פסוק ג) לֹא לָכֶם וָלָנוּ לִבְנוֹת בַּיִת לֵאלֹהֵינוּ כִּי אֲנַחְנוּ יַחַד נִבְנֶה לַה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וגו', ונאמר (נחמיה ב פסוק כ) וְלָכֶם אֵין חֵלֶק וּצְדָקָה וְזִכָּרוֹן בִּירוּשָׁלִָם.

ומה יעשה[23] בהן יבדק העכו"ם על דעת מי נדר, אם נדר על דעת ישראל יוציאוהו בית דין במה שיראה להם חוץ מבדק הבית ובדק ירושלים, ואם אמר לשמים נדרתי יגנזו.

י"א שכל זה באומר סתם[24] ולא אמר שהוא לבדק הבית, אך אם אמר שרוצה לבדק הבית יתבאר דינו להלן דף ו. וכן יתבאר אם הקדיש מעות או מטלטלין ובהמות לבדק הבית או לבית הכנסת.

יא. חמש חטאות המתות ומעות ההולכות לים המלח לא נהנין ולא מועלין

כל חטאות[25] המתות אסור ליהנות בהן ואם נהנה לא מעל.

וכבר התבאר במסכת נזיר דף כה. ובהוריות דף ו. שאלו הם חמש חטאות המתות[26] א. "ולד חטאת" כלומר שהפריש נקבה לחטאתו ונתעברה וילדה קודם שהקריבה, דבשארי קרבנות נתפס הולד בקדושת האם ובחטאת מתה ב. "תמורת חטאת" כלומר שהמיר החטאת על בהמה אחרת, ובשארי קדשים כתיב: והיה הוא ותמורתו קדש ובחטאת תמות ג. "חטאת שמתו

---

[21] רמב"ם שם הלכה יא

[22] פסק כר"מ דמסתבר טעמיה שנאמר לא לכם ולנו לבנות בית לאלהינו וגו' ואפילו בירושלים שנאמר וזכרון בירושלים דאפילו איכא כמה ברייתות אליבא דר' יהודה הא אמר רבא דמסתברא הלכתא כר"מ דאני אומר דאיכא למימר דתרוייהו אליבא דר"מ דהא דתניא מקבלין הימנו לא לבדק הבית קאמר אלא לעשות ב"ד בהם מה שירצו וכגון שבדקנוהו ואמר על דעת ישראל נדרתי והא דתניא אין מקבלין הימנו אלא יגנז כגון שלא בדקנוהו דחיישינן שמא לבו לשמים ולפיכך יגנז. רדב"ז שם

[23] רמב"ם שם הלכה יב

[24] ערוך השלחן העתיד הלכות ערכין וחרמין סימן לד סעיף ג – ח

[25] רמב"ם הלכות מעילה פרק ג הלכה ד

[26] רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ד הלכה א

הלכתא למשיחא בדף היומי
מסכת ערכין

בעליה" וחטאת שמתו בעליה קודם הקרבתה, דבשארי קדשים מקריבין לאחר מותו ובחטאת תמות ד. "חטאת שנתכפרו בעליה", כלומר וחטאת שאבדה וכיפרו הבעלים באחרת ואח"כ מצאוה תמות. ה. "חטאת שעברה שנתה". כלומר שהקדישה לחטאת קודם שנתה כדין וקודם שהקריבה עברה שנתה ונאבדה אף שנמצאת קודם שהקריב חטאת אחרת תמות

וכיצד הן מתות לא שיהרגם בכלי או בידו אלא יכניסם לבית ונועל עליהם עד שימותו, ודברים אלו כולם מפי משה רבינו נשמעו.

אין כל הדברים אמורים אלא בחטאת יחיד בלבד, אבל חטאת צבור שאבדה ונמצאת אחר כפרה בין ראויה בין אינה ראויה תרעה עד שיפול בה מום ותמכר ויפלו דמיה לנדבה, ואין אתה יכול לומר בחטאת צבור ולד או תמורה או שמתו בעליה, שכל קרבנות הצבור זכרים ואין הצבור עושין תמורה כמו שיתבאר ואין כל ישראל מתים.

וכל זאת בחטאת וכמו שקבלנו ממשה רבינו בחמש חטאות המתות כמו כן קבלנו ממנו שבאשם רועה. רק לא כל הדברים מצויים באשם, שולד אשם אין שהאשם אינו בא רק מן הזכרים, רק בתמורה משכחת לה ולד שהמיר על נקבה וילדה דדינה ג"כ לרעייה.

אבל[27] אשם ודאי[28] שמתו בעליו, ושכפרו בעליו, מדין תורה ירעה עד שיפול בו מום וימכר ויפלו דמיו לנדבה[29], שכל שבחטאת תמות באשם ירעה עד שיפול בו מום ויפלו דמיו לנדבה. וכל זה הלכה למשה מסיני.

ואשם תלוי[30] מדין תורה[31] יכול להקריבו עולה וגזרו חכמים שיהיה דינו כאשם ודאי כדי שלא יבוא להקריבו עולה גם אם לא מתו או נתכפרו בעליו.

---

[27] רמב"ם שם הלכה יד

[28] וכן באשם תלוי ועיין או"ש ומרכה"מ שם

[29] אמר קרא הוא בהוייתו יהא וקרא לאקולי אתי דדי בניתוק בעלמא וה"פ הוא בהווייתו תהא כלומר כשהוא בהווייתו אסור לשנותו לקרבן עולה, אבל כשאינו בהווייתו כמו כשניתקו כשר לעולה. ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קלב סעיף ז

[30] מרכה"מ שם

[31] ודעת תוס' ד"ה שחטו שכל אשם שכיפרו בעליו עומד לעולה מדין תורה רק גזרו חכמים שלא יקרבוהו עולה שמא יעשו כן אף קודם שכיפרו בעליו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu

הלכתא למשיחא בדף היומי
מסכת ערכין

יב. קדשי עובדי כוכבים במה דברים אמורים בקדשי מזבח אבל בקדשי בדק הבית מועלין בהן

כבר התבאר במסכת זבחים דף מה: שקדשי עכו"ם[32] אם לבדק הבית הקדישו מועלין בהן, וי"א[33] שאין מועלין אלא בנדר בסתם אך אם נדר להדיא לקדשי בדק הבית אין מועלין, כיון שמחזירין להם כמו שיבואר להלן דף ו. בעזהי"ת.

ואם קדשי מזבח הן אין בהן מעילה מן התורה[34] שנאמר בקרבנות[35] (ויקרא א פסוק ב, ד פסוק ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אבל אסור ליהנות בהן מדברי סופרים[36].

יג. משום רפיון ידים הוא דכתיב ויהי עם הארץ מרפין ידי עם יהודה ומבהלים אותם לבנות

יתבאר להלן דף ו. בעזהי"ת

---

[32] רמב"ם הלכות מעילה פרק ה הלכה טו

[33] ערוך השלחן העתיד הלכות ערכין וחרמין סימן לד סעיף ג – ח

[34] ומה שהקשה מרן למה פסק כר' שמעון יעו"ש אפשר לומר לפי שבתו"כ אמור פרשה ד' איסתם כר"ש יעו"ש.

[35] דברי רבינו ז"ל צ"ע, דבגמרא זבחים דף מ"ה אמרינן דגמר מעילה חטא חטא מתרומה, דבתרומה כתיב בני ישראל ולא עכו"ם. שוב ראיתי בתמורה דף ג' ע"א, שהיתה שם גרסא לא מועלין מאי טעמא דכתב דבר אל בני ישראל נפש כי תמעול מעל, עי' שיטה מקובצת. שהם וישפה שם.

[36] עיין תוס' ריש תמורה (ג' ע"א ד"ה לא נהנין) דהרגישו אמאי לא אמר דהוי כמו שלמים דאסור להנות בהן מן התורה, יעוין תוס' מעילה (דף י"ב ע"ב) ד"ה (אבל) חלב. ולפי מש"כ בתוס' חדשים בריש מנחות (שטמ"ק שם ד' ע"ב בהשמטות אות י"ח) דהאיסור בשלמים הוי מה"ת משום בל יחל דברו א"כ א"ש, דעו"ג אם כי נודרין אמרו בירושלמי בפרק בתרא דנזיר (ה"א) דישראל בלא יחל, ואין עו"ג בלא יחל, ופותחין בלא היתר חכם, לכן אמר דהא דלא נהנין הוי מדרבנן. והנה לשיטת רבינו (ה' נדרים פ"ה ה"א) דרק המדיר לוקה משום לא יחל, א"כ לא יתכן זה רק על המקדיש בעצמו, או ברשותו, אבל על אינש דעלמא לא יתכן, רק דאינש דעלמא אסור או משום גזל גבוה או משום גזל הדיוט, דממון בעלים הוי לריה"ג, ובשל עו"ג לא מיתסר, דגזל גבוה ליכא כיון דלא נחית בה קדושה לענין פיגול כו' כמוש"כ תוס' (תמורה שם) ולריה"ג דסבר במנחות (דף ע"ג ע"ב) דמנדבין שלמים ג"כ, וסבר דשלמים ממון בעלים, אין איסור משום גזל בעלים, דהוי גזל עו"ג, ודו"ק. או"ש שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
https://chat.whatsapp.com/DLl7K9ciPjB873YPB8kBu